

SÖZ VE TEFEKKÜR*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak cümlenizin, cümlemizin yardımcıısı olsun... Hayırları işlemeğe gayret kuvvet versin, şerlerden uzak etsin... Bu mübarek ayların, günlerin, gecelerin bereketinden, güzelliklerinden faydalanmayı cümlemize nasîb eylesin...

a. Belâ İnsanın Diline Bağlı

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinden okuyorum. Kur'a ile açtığımız sayfada, Ebü'd-Derdâ RA'nın rivayet ettiği bir hadis-i şerifte: Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:¹

الْبَالَاءُ مُوَكَّلٌ بِالْقَوْلِ، مَا قَالَ عَبْدٌ لِّشَيْءٍ إِلَّا
أَفْعَلُهُ، إِلَّا تَرَكَ الشَّيْطَانُ كُلَّ شَيْءٍ مِّنَ الْأَشْيَاءِ،
فَوَلِعَ بِذَلِكَ مِنْهُ حَتَّى يُؤْتِمَهُ

(هـب. عن أبي الدرداء)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.244, no:4949; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.IV, s.72; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.389; Deylemî, *Müsnedü'l- Firdevs*, c.II, s.35, no:2221; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.985, no:46400; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.182, no:10523.

RE. 195/14 (*El-belâü müvekkelün bi'l-kavli, mâ kàle abdün li- şey'in lâ ef'alühû, illâ tereke's-şeytâni külle şey'in mine'l-eşyâ', fevelia bi-zâlike minhü hattâ yü'simehû.*)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

(*El-belâü müvekkelünbi'l-kavli*) “Belâ insanın diline bağlanmıştır. Diliyle, konuşmasıyla kendisi belâyı kendisine cezb ettirir insanoğlu...” Konuşmayı düzgün yapmazsa, uygunsuz konuşursa, uygunsuz söz söyleirse, belâ kendisine cezb olur, gelir, çekilir. Onun için insanın düşünerek konuşması lâzım!

Yunus Emre'nin şiirini biliyoruz:

*Söz ola kese savaşı,
Söz ola bitire başı (veya kestire başı)
Söz ola ağulu aşı,
Yağ ile bal ede bir söz.*

Söz insanı cennete de sokuyor, cennetlik de ediyor; cehennemlik de edebiliyor yanlış konuşursa... Hattâ lâubâli konuşursa veya şaka, mizah yapacağım derken, bazen istemeden bile insan kötü durumlara düşebilir. Belâ da insana öyle gelir.

(*Mâ kàle abdün li-şey'in lâ ef'alühû*) “Bir kul bir şey için, ‘Onu yapmayacağım!’ derse, ‘Yapmayacağım şu işi!’ derse, büyük konuşmuş oluyor. Sanki kendisi her şeyi yapabilecek veya yapmayabilecek iktidarda imiş gibi, “*İnşâallah*” demeden, Allah’a sığınmadan, tevekkül etmeden, tevâzu göstermeden, “Şunu yapmayacağım!” dememeli.

Meselâ, “‘Günaha düşmeyeceğim, şu hatayı yapmayacağım... Yanlış iş yapmayacağım, şunu başaracağım...’ vs. diye bu sözü âdâbına uymadan, uygunsuz bir tarzda, böyle yüksek perdeden atarak, efelenerek dedi mi; (*illâ tereke’ş-şeytâni külle şey’in mine’l-eşyâ*) şeytan yapacağı her türlü işi bırakır, (*fevelia bi-zâlike minhü hattâ yû’simehû*) o işi ona yaptııncaya kadar peşine düşer ve yapmayacağım dediği şeyi ona yaptırtır. Yâni, şeytan yakasına yapışır.”

Şeytana o müsaadeyi, o fırsatı veren de Cenâb-ı Hak... Neden? Büyük konuştu, hidayetin dalâletin Allah’tan olduğunu düşünmedi. Kendine güvendi, kendim yaparım dedi. Halbuki insanoğlu aciz bir mahlûk... Hepimiz nâçarız, çaresiziz, güçsüzüz, kuvvetsiziz. Allah’ın verdiği güçle, kuvvetle yürüyoruz; Allah’ın verdiği güçle, kuvvetle, akılla, fikirle hareket ediyoruz. Allah yardım ederse, Cenâb-ı Hak’ın yolunda yürüyebiliriz.

Onun için Cenâb-ı Hak’tan:

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

(الفاتحة:٦)

(*İhdina’s-sırâta’l-müstakîm*) “Yâ Rabbi, bizi evvelki şaşırmişümmetlerin yoluna, gazaba uğramış milletlerin yoluna düşürme de, sırat-ı müstakîme sevk eyle!.. Bize yardım eyle...” (Fatıha, 1/6) diyoruz.

اللَّهُمَّ وَفِّقْنَا لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى

(الديلمى عن ابن عمر)

(*Allâhümme veffiknâ limâ tuhibbü ve terdâ*)
“Sevdiğin razı olduğun işlere, sözlere, hareketlere bizi muvaffak eyle yâ Rabbi!” diyoruz.²

Muvaffakiyeti vermek; yapma gücünü, imkânlarını hazırlayıp vermek Cenâb-ı Hak’tan. Kul da o hazır şartlar içinde, âdâbına riayet ettiği için, Allah ona nasib ediyor, o işi yapabiliyor. Yoksa yapamazdı. Büyük konuşunca, yüksek perdeden konuşunca da, yapmayacağım dediği şeyi şeytan ona yaptırtır; yapacağım dediği şeyi de Allah güç vermez, yapamaz. Haydi bakalım, nasıl yapacaksın gücün kuvvetin yokken?.. Felç gelir, mânîler çıkar... vs. Yapamazsın.

Onun için, her şeyin Allah’ın yardımı ile olduğunu, Allah’tan olduğunu; hattâ hayrât ü hasenâta gücün kuvvetin bile Allah’tan olduğunu müdrik olarak, Allah’ın kulu olduğunu bilerek, edeb ile hareket etmesi lâzım!

Yüksek perdeden atarak, tutarak, iddialı, palavralı konuşmamak lâzım! Meselâ, “Yarın şu işi yapacağım!” diyor. “İnşâallah...” demek lâzım! Yâni, Allah dilerse, Allah’ın izniyle yapacağız. Çünkü, yarına belki sağ çıkamazsın,

² Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.471, no:1916; Taberânî, *Dua*, c.I, s.428, no:1451; Ebû Asım, *es-Sünneh*, c.I, s.164, no:373; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LI, s.396; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

belki gideceğın yere gidemezsin, belki o yapacağın işin ortamı müsait olmaz. Belki o işi beraber yapacağın kişi gelmez... Yâni bir işin oluşması için nice nice sayısız esbâb, yâni sebepler, vesileler, şartlar bir araya geliyor da, o iş öyle oluyor.

Bunların hepsinin sağlanması Cenâb-ı Hakk'ın takdiriyle, mukadderatla; her şeye kâdir olan Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin verdiği güçle, kuvvetle, imkânla oluyor. Yoksa, kişi kendi başına her şeyi öyle yapamıyor. Yapamaz, hiç bir zaman yapamaz. Bir an bile hayatını sürdüremez. İşte kalbi atmayıverdiği zaman, ömür bitiyor. Yâni kalbi çalışıp dururken, duruverse, bitiyor. Beyindeki bir damar tıkanıverse yapamıyor, felç oluyor.

İnsanoğlu bu aczini bilip Allah'a sığınmalı! Biz de her işimizde öyle yapmalıyız. “Yâ Rabbi! Zâten ben her işimi senin verdiği güçle kuvvetle yapabiliyorum. Güç kuvvet vermezsen, yapamam. Tefvikini refîk etmezsen, bu şeytanın hilelerini de anlayamam. Yanılabilirim, şaşırabilirim, bu dünyanın âlâyışine kapılabilirim. Nefsin oyunlarına karşı duramam...” diye Allah'tan yardım istemeliyiz.

Çünkü, nefis bir şeyi kuvvetle istedi mi, nefsin arzusunun karşısında durmak çok zor. Çok büyük eğitimle olur. O da yine Allah'ın yardımıyla olur.

إِنَّ النَّفْسَ الْمَارَةَ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

(يوسف: ٥٣)

(*Inne'n-nefse leemmâretün bi's-sûi*) “Muhakkak ki nefis insana kötülükleri emreder, yaptırtır; (*illâ mâ rahime rabbî*) Allah'ın lütfedip, merhamet edip korudukları korunur.” (Yusuf, 12/53)

Korumadıkları korunmaz. O bir edepsizlik yapmıştır, bir saygısızlık vardır işin içinde... Ahlâkında, düşüncesinde kulluğa uymayan bir kusur vardır. Ondandır. Onun için, her şeyden önce edeb geliyor. İlim bile geride... Edeb olursa, edebini takınırsa insan, Allah yardım eder, her şey olur. Allah'la olur, Allah'ın yardımıyla olur. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*'ın anlamı bu...

Yoksa, yapacağım derse, yapamaz. Yapmayacağım derse de, şeytan peşine düşer yaptırtır.

Günahkârı da ayıplamaya gelmez. Günahkârı ayıplarsın:

“—Tüh, edepsiz, nasıl yaptı; yapılır mı öyle şey? Ben olsaydım yapmazdım!”

“—Hâ, sen olsaydın yapmaz mıydın; bakayım başına o şartları getireyim de, görelim seni, öyle yapmam dediğin şeyi yapmayacak mısın?..” diye Allah başına getirir o şartları. Sonra bir de bakarsınız ki, o adam tenkit ettiği o günahın aynısını, beterini işlemiş.

Onun için, dâimâ Allah'a sığınalım! Büyük konuşmayalım ve Cenâb-ı Hakk'ın yardımını isteyelim!

b. Tefekkürün Önemi

İkinci hadis-i şerif, aynı sayfadan, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet edilmiş. Efendimiz SAS, buyuruyor ki:³

الْبَطْرُ فِي الدِّينِ قِلَّةُ التَّفَكُّرِ، وَالْعِبَادَةُ قِلَّةُ الطُّعْمِ
(ك. فى تاريخه عن ابن عباس)

RE. 195/9 (*El-bataru fi'd-dîni kılletü't-tefekkûri, ve'l-ibâdetü kılletü't-tu'mi.*)
“Dindeki batar, az düşünmektir; ibadet de, iyi kulluk etmek de, az yemektir.”

Batar; kibirlenmek demek. Yâni karşısına hak söz, hak iş, doğru laf, hakîkat geldiği zaman nefsinden, kibrinden, onurundan onu kabul etmemek mânâsına geliyor. Bir de, fazla şımarmak mânâsına geliyor.

(*El-bataru fi'd-dîn*) “Dindeki batar, yâni hakkı kabul etmemek, burnu havada olmak; (*kılletü't-tefekkûr*) az düşünmekten olur, tefekkürün azlığından neş’et eder.”

Biliyorsunuz, aziz ve muhterem dinleyiciler ve izleyiciler, dinimiz en mühim ve en sevaplı işin tefekkür olduğunu bildiriyor. Bu sözü üniversitelerin kapısına yazmalıyız, mekteplerin kapısına yazmalıyız... (Okul değil, mektep! Çünkü okul, *ekol* sözünden bozma bir kelime.) Dershanelere yazmalıyız, evimize yazmalıyız, odamıza yazmalıyız.

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.966, no:7792; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.178, no:10514.

Çalıştığımız, kitap okuduğumuz masamızın üstüne yazmalıyız:⁴

الْإِبَادَةُ كَالْتَفَكُّرِ

(طب. هب. والقضاعي عن علي)

(*Lâ ibâdete ke't-tefekkür*) “İbadetlerin içinde düşünmek kadar sevaplı ibadet bulunmaz. Sevap bakımından ibadetlerin en büyüğü tefekkürdür.”

تَفَكُّرُ سَاعَةٍ، خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ

(*Tefekkürü sâatün, hayrun min ibâdeti senetin*)⁹⁴ “Bazen bir saatlik tefekkür, bir senelik ibadetin sevabını kazandırır insana...” Bazen altmış yıllık ibadetin sevabını kazandırır. İyi şeyler düşünürse, çok iyi şey düşünürse, Cenâb-ı Hakk’ın rızasına uygun şey düşünürse, çok güzel sevaplar kazanır.

Tefekkür ibadettir. Hattâ tefekküre fırsat tanıdığı için, sükût da ibadettir. Neden?.. Sükût ettiği zaman, gevezelenmediği zaman,

---

⁴ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.III, s.68, no:2688; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.157, no:4647; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.38, no:836; İbn-i Ebi’d- Dünyâ, *el-Vera’*, c.I, s.122, no:216; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.VI, s.240; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.306, no:1014; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.179, no:7889; Hz. Ali RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.163, no:44135, 44136; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.2039, no:3038; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XVI, s.446, no:17233, 17253; RE. 482/3.

Keşfü’l-Hafâ, c.II, s.369, no:1004.

boş konuşmadığı zaman, işe yaramaz laflar söylemediği zaman, o boşlukta insan düşünme fırsatı buluyor. Düşünme fırsatı bulduğu için, sükût da ibadettir.

Halvet, tenhalık; *uzlet*, yalnızlık; *i'tikâf*, bir kenara çekilmek; *uzlet-i enâm*, insanlardan uzaklaşmak, hep tefekkürün şartlarını, ortamını hazırlamak içindir.

Tefekkür çok sevaplı olduğundan, uzlet de sevaptır. İnsanlarla *isti'nâs* edip, fazla düşüp kalkıp boş vakit geçirmemek, tenhaya çekilmeyi sevmek, kitap okumayı sevmek; bu da tefekkürü sağlıyor.

“—Arkadaşımdan ayrılamıyorum, arkadaşsız yapamıyorum, tek başıma duramıyorum...”

Tek başına duramazsan, arkadaşla oyalanırsın, vakit boşa gider. Biraz da şöyle bir uzleti, yalnızlığı seveceksin. Çünkü, o yalnızlıkta tefekkür var; tefekkür de bereket ve sevap var.

İşte bu dinde kibirlilik, hakkı kabul etmemek, tefekkürün azlığındandır. Din bize hitaben, Allah tarafından gönderilmiş. Peygamber SAS bize haberci olarak gelmiş. Kur'an-ı Kerim bize Allah'ın kitabı olarak inmiş. Bütün bu kadar güzel, insanı ebedî saadete erdirecek, cennete sokacak şeylerin hepsi olmuş ama, karşıdaki adam düşünmüyor ki, anlamıyor ki... İyiliği anlamıyor, lütfu anlamıyor, rahmeti anlamıyor. Kendisine karşı bunların yapılmasının, ne kadar büyük bir ilâhî lütuf olduğunun farkında değil.

Düşünmüyor. Düşünmeyince, kafasını çalıştırmayınca, bu tarafa yormayınca; artık dinde kibirlenmiş oluyor, kibirli kişi olmuş oluyor, batar dediğimiz zümreye girmiş oluyor. Böyle insanlara da sonunda helâk gelir, gazab-ı ilâhî gelir, ceza gelir. Çünkü uyarılardan uyanmıyor, lütufları anlamıyor, yapması gereken işi yapmıyor. O çok fenâ...

c.Az Yemek

Bir de ikinci cümleciği bu hadis-i şerifin:

وَالْعِبَادَةُ قِلَّةُ الطَّعْمِ

(*Ve'l-ibâdetü killetü't-tu'm.*) *Tu'm*, yemek yemek demek. “Yemek yemeyi azaltmak, asıl ibadet işte budur.” Yâni aç durmak, açlık bir ibadettir. Namaz gibi, tefekkür gibi, zikir gibi, az yemek de ibadettir.

Neden böyle oluyor?.. Çünkü, çok yemek nefsi kuvvetlendirir. İnsan çok yediği zaman, nefis ve nefsin arzuları kabırır. Meselâ, nefsin bir isteği tembelliktir; tembellik artar, uyku artar. Düşünme azalır. İnsanın karnı tokken kalbi az çalışır; yâni gönlü çalışmaz, mâneviyatı kararır. Karnı dolu olunca gözleri süzülür.

Meselâ, öğrenci yemek yediği için öğleden sonra dersi dinleyemez, bayılır. Hocası da ağır bir konuyu anlatıyorsa veya ağır bir usülle anlatıyorsa, uyur gider. Yanındaki arkadaşı dirseklemese, uyur. Öğle namazında, cuma

namazında uyur... Neden?.. Karnı dolu oldu mu, böyle gaflet bastırır, düşünme kuvveti azalır. Ama aç oldu mu, çeşit çeşit şeyler gözünün önüne açılır.

Hele bu açlık biraz daha çoğalır; Ramazan'da çoğalacak inşâallah... İ'tikâfta da yemek daha da azalacak. O zaman ne kadar güzel olur; insanın gönlü, iç alemi dünyalarla kıyaslanmayacak kadar genişler. Artık içinde duygular cıvıldaşır, ışıldar, pırıldar. Derin derin ne kadar güzel şeyler yazar şairler.

Mutasavvıf şairler, Mevlânâ Hazretleri neler yazmış... Yunus Emre neler yazmış... Gönlünü böyle çalıştırmış, açlıkla kendisini terbiye etmiş ve gönlü tıkayan yolları açmış olan insanların coşkusunu, eserlerinde görürsünüz. Meselâ, yüz cilt eser yazmış. Daha ömrü olsa, o kadar daha yazabilir.

آنہ می ویم بہ قدر فہم توست

مردم اندر حسرت فہم درست

An çe mî gûyem be kadr-i fehm-i tûst

[Mürdem ender hasret-i fehm-i dürüst.]

“Söylediklerim senin anlayacağın kadardır. Yoksa daha senin anlayışın olsa, neler anlatırım, neler anlatırım!” [Doğru anlayışlı bir kimsenin hasretiyle öldüm.] derler.

Bu hadis-i şeriften, bizim yapmamız gereken nedir diye ders çıkartmamız gerekirse; çok düşüneneceğiz, düşünmemizi arttıracacağız. Kişi olarak düşünmemizi arttıracacağız, aile olarak arttıracacağız. Çoluk çocuğu toplayacağız, sorular soracağız:

“—Evlâdım bu konuda sen ne düşünüyorsun, sen de fikrini söyle!.. Hanım bu konuda ne dersin, sen de söyle!” diyeceğiz, düşünmeye onları alıştıracacağız.

Yanlış düşünüyorsa;

“—Bak burada yanlış düşünüyorsun, benim tecrübeme göre, falanca kitabın yazdığına göre, filânca büyük zât-ı muhteremin söylediğine göre, o mesele şöyledir.” diye yanlışlarını düzelteceğiz.

O da bir idmandır, yâni eksersizdir. Yâni, bir işi çok çok yapıp, o işi kolay yapmağa kendisini alıştırmak, güçlenmek.

Fikir de bir idman ister. Kafa jimnastiği diyoruz, yâni kafa idmanı, beyin idmanı. Bunları böyle yaptığı zaman, insan düşünmeye alışır. Düşünmeye alışmış bir insan, önüne bir sorun geldiği zaman kolay yapar. Düşünmeye alışmamış bir insan yanlış işler yapar, ondan sonra saçını başını yolar, dizini döver, kafasını duvardan duvara vurur. Neden?.. Düşünmedim diye.

Düşünmeye alışmadın ki kardeşim, bu da bir alışma işi. Bisiklete binmeyi öğrenmemiş bir insanı, bisiklete bindirirsen ne olur?.. Tutsan da itiversen bir de arkasından; üç metre düz gider, ondan sonra dengesini koruyamaz, çarpar bir yere ve düşer. Kolunu bacağını, kafasını kırar, kaza yapar.

Her şeye önceden alışmak lâzım! İnsanlar ipin üstünde bile yürüyor, idman yapa yapa... İşte bu karşılaşmalarda görüyoruz. Dünyada birinci olanlar nasıl birinci oluyor?.. Uzun çalışmalarla sonra oluyor.

Düşünme de çalışma ister. Bakın, düşünme terbiyesi almış bir insan, bir konuyu kendisine verdiğiniz zaman, ne güzel cevaplar verir. Bizim Allah selâmet versin, fakültemizden sevdiğimiz kardeşlerimiz vardı. Felsefe bölümünde felsefe eğitimi görmüş, düşünmeyi çok güzel yapabilen insan. Sonra bir konuda bir konuşma yapmış. Bir yerde dekanlık yapmış olan rahmetli bir tarihçi vardı, o da profesör.

“—Yâhu, bu felsefeyi biz de öğrenelim! Bak ne kadar güzel düşünüyor, ne kadar güzel ifade ediyor sözünü... Ne kadar akıllı uslu mâkul şeyler söylüyor.” dedi.

abii o bir eğitim. Şimdi bizde felsefeyi ille İslâm'ı bilmeyen, dini bilmeyen insanlar öğrettiği için, sanki dine karşı gibi gösteriyorlar. Halbuki felsefe demek, bir şeyi derinlemesine düşünmek, yorumlarını iyice araştırmak demek.

Her şeyin felsefesi var, derinlemesine onun sebepleri üzerinde düşünmek var. Düşünmek çok sevap, tefekkür sevap, akli kullanmak sevap... Akıl çok büyük nimet. Buna alışmak lâzım! Buna alışmalıyız, çoluk çocuğumuzu da alıştırmalıyız.

Neden böyle oluyor?.. Bizde felsefe derslerinde düşünme doğru düzgün öğretilmiyor da, birtakım insanların fikirleri özetleniyor. Aristo şöyle demiş... Adam anlamıyor. Eflâtun böyle demiş... Anlamıyor. Anlasa bile:

“—Allah Allah, ne saçma!” diyor. “Bir de buna büyük feylesof demişler. Şu laflara bak 20. Yüzyıl’da ne kadar ibtidâî!”

Tabii, o milattan önceki bir şey. Beşerin akli bu kadar işte... Biraz zaman geçti mi, etin sütün kokuştığı gibi, yanlışlığı ortaya çıkıyor. İlâhî kaynaktan gelen bilgiler eskimez. Onlar evrensel olarak, tarihsel olarak çağları aşarlar, her zaman tesir ederler. Her zaman haklılığını gösterirler, pırıl pırıl ter ü taze dururlar.

İşte onlar anlatıldığı için, dinsiz imansız, hayatı dine karşı başka türlü yorumlayan insanların yorumlarını dinleye dinleye, sanki felsefe dinsizlikmiş gibi, dinsizlik tarihiymiş gibi anlaşılıyor. Halbuki öyle değil... İslâm tefekkürü seviyor, Kur’an-ı Kerim tefekküre davet ediyor. Tefekkür ehli olacağız ve buna alışacağız. Çok düşünmediği zaman insan, dinde vurdumduymaz, karnı geniş, mütekebbir, istenmeyen bir duruma düşer. O duruma düşmemek için ince ince düşünmeye alışacağız.

Yunus Emre gözümüzün önüne gelsin, Mevlânâ Efendimiz gözümüzün önüne gelsin, büyük evliyâullah gözümüzün önüne gelsin... Eserleriyle büyüklüklerini isbat etmiş büyük alimler gözümüzün önüne gelsin. Biz de onların eserlerini okuya okuya, gerçek tefekkürü derinlemesine öğrenelim!

Nasıl Mevlânâ Amerikalıyı müslüman ediyor eserleriyle... Nasıl Avrupalı falanca şahıs, falanca sûfî şairin bir kasidesini okumuş, kasideye hayran olmuş, müslüman olmuş... Nasıl İslâm aleminin yetiştirdiği çok büyük alimleri, üniversitelerde doktora yapıyorlar, inceliyorlar, hayran kalıyorlar, onların yoluna giriyorlar. İşte bu düşünmekle oluyor.

Düşüneceğiz, düşünmeyi seveceğiz, çoluk çocuğumuza sevdireceğiz. Her şeyi düşünerek yapacağız ve büyük düşünürlerin, büyük alimlerin eserlerini okuyacağız. Çünkü, düşünmede de insan rehbersiz olduğu zaman, abuk sabuk yollara gidebilir.

“—Haydi bu arazide yürü!”

İyi ama bu arazinin bataklığı var, uçurumu var... Evvelce bu araziye bilen bir insan tarafından kılavuzluk edilse de, öyle gidilse daha iyi olmaz mı?.. Sen bu acemi çaylakları, çocukları, zavallıları salıverirsen bu araziye ne olur?.. Kaza olur.

“—İşçi bunlar, hadi gitsinler!”

Olmaz! Orada uğurum var, Şurada bataklık var, Şurada tehlike var, burada yılanlar var, ęıyanlar var... Hepsini bilen bir insanın, “Őuradan gidin, Şöyle yapın!” demesi lâzım!..

Onun için, büyük alimlerin rehberliği olmadan, hocasız kendisi düşünmeğe kalkarsa, hata yapar. Hata yaptığını da fark etmez. Fark ettiği zaman da iş işten geçmiş olur. Onun için ilk başka, cümle cihan halkınca büyüklüğü müsellem olan kimselerin eserlerini okuyarak, doğru düşünmeyi öğrenmeli!..

Edebiyat da öyle... Edebiyatta adam Őiir yazmaęa kalkar. Bana da gönderirler bazen:

“—Hocam Őiir yazdım, buyurun! Ben bu Őiirleri neŐredeyim mi?..”

Bazıları makale yazar:

“—Bunları neŐredeyim mi?..”

İnsan ilkönce büyük üstadların Őiirlerini okuyacak, edebiyat tarihini okuyacak, büyük mütefekkirlerin, büyük yazarların eserlerini okuyacak, edebiyat zevkini kazanacak; ondan sonra yazmağa baŐlayacak.

O zevki kazanmadan yazarsa, çok hatalar eder. Alan bakar ki, bu bir acemi tarafından yazılmış; beğenilmez. Bir sürü hataları vardır, bir sayfada kırk tane yanlıŐı çıkar. Vezin hatası, kafiye hatası, düşünce hatası, kelimeleri kullanma hatası, cümleleri tertip hatası... Birçok Şey çıkar. Önce üstaplardan öğrenecek.

Tefekkür bu... Sonra da az yiyerek midemizi yormadan, gönlümüzün çalışmasını, işleliğini sağlamamız lâzım! Onun için, oruç çok güzel bir ibadettir dinimizde.

Tabii artık oruç mevsimi geliyor. İnşâallah iki hafta sonra Ramazan'a gireceğiz. Ramazan'a hazırlık olsun diye de, Peygamber Efendimiz Şa'ban'ın on beşinden sonra nafile oruç tutmayı tavsiye etmemiş. Başka şartlar ve sebeplerle değilse, sevap kazanayım diye tutulması düşünülen oruçları tutmayın buyurmuş.

İNŞÂALLAH Ramazan'da oruçları tutacağız. İnşâallah, Şevval'in altı gün oruçlarını tutacağız. İnşâallah, Muharrem orucunu tutacağız. İnşâallah, öteki aylarda eyyâm-ı biyz oruçlarını, 13, 14 ve 15'inin, mehtaplı gecelerin gündüzlerinin oruçlarını tutacağız. Ama işte o zaman...

Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle biraz az yiyerek, ibadetin de lezzetini, zevkini tatmayı nasib etsin...

Az yediği zaman, insanın nefsi kendisini kötülüğe teşvik edemez. Çünkü zayıftır, şehvânî duygular kuvvetli olmaz. Akıl nefse hakim olabilir. Ama çok yediği zaman, bir oturuşta bir kuzuyu yedi, sen bu adamı tutarsan tut... Önüne geleni iter, kakar, yerinde duramaz.

“—Yâ, bu niye böyle yerinde durmuyor?..”

Karnı tok da ondan... Sağa sola çatar, bağırır, çağırır.

Onun için, açlığın nasıl bir fazilet olduğunu anlamak lâzım! Erzurumlu İbrâhim Hakkı Hazretleri'nin *Ma'rifetnâme*'sinde bu konuda güzel şiirler de vardır, güzel mâlûmat da vardır.

Açlığı zâten doktorlar da tavsiye ediyor. Bu devrin insanına şunu ye, bunu ye demekten ziyade;

“—Aman her şeyi yeme, aman aşırı yeme, aman fazla yeme!.. Aman fazla kilo alma!.. Aman kalbini yorma, aman ciğerini yorma!.. Aman mideni sarkıtma, çuval mide haline getirme, ihtiyaçtan fazla yeme!” dememiz lâzım!

Fukaracık, aç, açık, sefil, perişan halklara da tabii, yiyecek bulursak götürüp önüne, “Buyur, afiyet olsun, ye!” dememiz lâzım! Zâten bir deri bir kemik kalmıştır zavallı, perişandır. Adamın göre yâni nasihatler...

Demek ki biz, sıhhatimiz yerindeyse, az yemek suretiyle hem fazla kilo almamış olacağız, fazla yağları eritmiş olacağız, hem de gönlümüz çalışacak. Az yemek bir ibadettir bunu bilelim!

“—İbadetin aslı, özü, esası az yemektir.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Bayağı önemli bir husus... Diğeri de, tefekkürü çok yapacağız.

d.Büyüklere Hürmet

Bir hadis-i şerif daha okuyalım:⁵

الْبَرَكَةُ فِي أَكَابِرِنَا؛ فَمَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا، وَيُجَلِّ
كَبِيرَنَا، فَلَيْسَ مِنَّا

(طب. عن أبي أمامة)

RE. 195/1 (*El-bereketü fî ekâbîrinâ; femen lem yerham sağîrenâ, ve yücille kebîrenâ, feleyse minnâ.*)

Ebû Ümâme RA'dan Taberânî nakleyemiş. Aynı konuda başka kaynaklarda, başka ravîlerden rivayet edilmiş başka hadis-i şerifler de var. Şimdi izahını yapalım! Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

(*El-bereketü fî ekâbîrinâ*) “Bereket bizim yaşlılarımızdadır, büyüklerimizdedir.” Adam yetmiş yaşına gelmiş, seksen yaşına gelmiş, doksan yaşına gelmiş, yüz yaşına, yüz on yaşına gelmiş...

İslâm'da geçirmiş ömrünü... Bunca yıl ibadet etmiş, sebat etmiş hak yolda... Melekleşmiş, nûrânîleşmiş, sakalı ağarmış... Allah ona bereket verir. Ona ve onun çevresine onun vesilesiyle bereket yağar, bereket dolar.

⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.227, no:7895; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.307, no:5982; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.285, no:903;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XI, s.171, no10498.

“—Bereket yaşlılarımızda...” buyuruyor Peygamber Efendimiz. Ve arkasından da: (*Femen lem yerham saġîrenâ*) “Bizim küçüklerimize acımayan, merhamet etmeyen; (*ve yücille kebîrenâ*) büyüklerimize de iclâl göstermeyen, saygılı davranıp hizmet etmeyenler, (*feleyse minnâ.*) bizden değildir.” buyuruyor.

Mü’min nasıldır?.. Küçükleri sever.

“—Haydi evlâdım, aferin, mâşâallah! Bak namazı kıldığın ne iyi yaptın!..” der.

Büyükleri de sayar:

“—Şu mübareğin elini öpeyim, duasını alayım, hayat tecrübesinden istifade edeyim. Şurada başköşeye otursun, duası yeter.” diye, büyüklere saygı göstermek lâzım!

Onlara da Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin ikramlarından böylece faydalanmak lâzım!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri kırk yaşında bir mü’mine hak yolu anlama, sezme ve oraya yönelme ihsan eder. Elli yaşında başka ihsanlarda bulunur. Altmışta başka, yetmişte başka... Seksende veya doksanda artık, Cenâb-ı Hakk’ın günahlarını sormadığı, sevdiği bir kul haline gelir. Onun elini öpüp duasını almakta, sözünü dinlemekte fayda vardır. Zâten İslâm üzere yaşayıp devam etti mi, bir müslümanın akli da fevkalâde bilgeleşir, arifleşir, tam böyle tecrübe sahibi mükemmel bir insan olur.

Bu Osmanlı başarıları kazanmış, zaferden zafere geçmiş... Fâtih Sultan Mehmed'in şimdi kütüphanemdeki kitabı elime geçti, az önce hadis kitabını alırken... Gözümün önüne geldi, mübarek nasıl yapmış: Harb meclisini topladığı zaman, umur görmüş, feleğin çemberinden geçmiş büyük zâtları da konuşturmuş. Büyük komutanlar, vezirler, sadrazam... vs. Kendisi küçük ama, konuşturmuş, istişare ile, meşveret ile karar verilmiş.

Sultan, sultan ama kendi başına buyruk, despot değil. İstişarenin sonunda ne güzel çalışmalar yapılmış, ne güzel başarılar elde edilmiş. Ne kadar güzel, canlı bir devlet nümûnesi, yönetim şekli ortaya konulmuş.

O ilk başlardaki canlılığın sebeplerini araştırmak lâzım! Sonra tabii o güzel vasıflar bırakılınca, işin içine entrika girince, rüşvet girince, adam kayırma girince, menfaat girince, zulüm girince, o zaman devlet çöker. Çünkü, devletin başarısının temeli adalettir. Adalet olmadığı zaman, devlet devam etmez, çöker. Adalet olduğu zaman gelişir, yükselir; herkes güzel bir hedefe doğru yönlendirilmiş olur. Olumlu bir durum meydana gelir.

Aynı konuda başka bir başka bir hadis-i şerif. İbn-i Abbas RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁶

الْبَرَكَهَ مَعَ أَكَابِرِكُمْ أَهْلِ الْعِلْمِ

(الرافعى عن ابن عباس)

RE. 195/3 (El-bereketü mea ekâbiriküm)
“Bereket sizin büyüklerinize beraberdir.”
Büyükleri dışlamamak lâzım, onların etrafında toplanmak lâzım! Bunda çok hayır var.

(Ehli'l-ilmî) Bir de burada ehl-i ilmi söylüyor, (ve) yok arada. Yâni, “O yaşlılar, ehl-i ilimdir.” diyor. “Çünkü yaşamışlardır, tecrübeler geçirmişlerdir.

Çok şeyler duymuşlardır, çok vaazlar dinlemişlerdir, çok alimlerle tanışmışlardır, ilim ehlidirler. Küçükler tecrübe sahibi değildir, onlardan istifade etsinler!” diyor. Kuru bir yaşlılık değil. Kuru bir yaşlılığın da önemi var ama, asıl ilimden dolayı sevgi ve hürmet kazanıyor, hak kazanıyor, berekete mazhar oluyor.

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.31, no:2193; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İlk kısmı: İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.319, no:559; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.131, no:210; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.16, no:8991; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.463, no:11004; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.172; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.57, no:36; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.165, no:5862; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.77; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVI, s.279; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.311, no:28905; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.335, no:903.

Bereket ne demek?.. Her şeyin bollaşması, hayırlılaşması demek... Mal bereketlenir, evlâd ü iyal bereketlenir, iş bereketlenir, dükkân bereketlenir, kese bereketlenir, her şey bereketlenir; hayırlı olur.

e. Bakara ve Yâsin Sûresi

Bir hadis-i şerif daha okumak istiyorum, Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan, Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî ve diğer kaynaklar rivayet etmişler. Bu da Kur'an-ı Kerim ile ilgili. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁷

الْبَقْرَةُ سَنَامُ الْقُرْآنِ وَ ذِرْوَتُهُ، وَ نَزَلَ مَعَ كُلِّ آيَةٍ مِنْهَا ثَمَانُونَ مَلَكًا، وَ اسْتُخْرِجَتْ أَهْلُ الْإِلَهِ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ فَوُصِلَتْ بِهَا؛ وَيَسَّرَ قَلْبُ الْقُرْآنِ، أَلْ يَقْرَأُهَا رَجُلٌ يُرِيدُ أَهْلًا وَالِدَارَ الْآخِرَةَ إِلَّا غَفَرَ أَهْلًا لَهُ، وَاقْرَؤُوهَا عَلَى مَوْتَاكُمْ

(حم. طب. و أبو الشيخ في الثواب عن معقل بن يسار)

⁷ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.26, no:20315; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.XX, s.220, no:511 ve s.230, no:541; Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.887, no:2548; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.21, no:10816;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XI, s.181, no:10518; RE. 195/11.

RE. 195/11 (*El-bakaratü sinâmü'l-kur'âni ve zirvetühû, ve nezele mâ külli âyetin minhâ semânûne meleken, ve'stuhricet allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm, min tahti'l-arşi fevusilet bihâ; ve yâsîn kalbü'l-kur'âni lâ yakraühâ racülün yürîdu'llâhi ve'd-dâre'l-âhirete illâ gafara'llàhu lehû, va'kraühâ alâ mevtâküm.*)

Bu cuma gününe uygun bazı tavsiyeler de çıkacak bu hadis-i şeriften. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

(*El-bakaratü sinâmü'l-kur'âni*) “Bakara Sûresi Kur'an-ı Kerim'in yüksek yeridir, hörgücüdür, zirvesidir.” Yâni değerlidir demek. (*Ve nezele mâ külli âyetin minhâ semânûne meleken*) “Bu Bakara Sûresi'nin her bir ayetiyle beraber seksen melek de indi.” Ayetleri meleklerle getirilen mübarek bir sûredir. Bunun ezberlenmesi çok önemlidir.

(*Ve'stuhrice allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm*) “Ayete'l-kürsî, *Allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm* diye başlayan ayet-i kerime, (*min tahti'l-arşi*) Arş-ı A'lâ'nın altından çıkartılmıştır; (*fevusilet bihâ*) ona eklenmiştir.”

Peygamber Efendimiz birçok kimseyi toplamış, onları bir sefere gönderecek. Hepsini de sorguya çekmiş:

“—Kur'an-ı Kerim'den ne kadar biliyorsun, bilgin ne kadar, ilmin ne kadar, ezberin ne kadar?” diye.

Hepsi bir şeyler söylemişler. Nihayet bir gence gelmiş sıra...

Delikanlı... Sefere gidecekler, askerî bir birlik gidiyor.

“—Sen neler biliyorsun Kur’an-ı Kerim’den?” diye sorunca ona;

“—Yâ Rasûlallah, Kur’an-ı Kerim’den şunları şunları ezbere

biliyorum, Bakara Sûresi’ni de ezbere biliyorum!” demiş.

Peygamber SAS:

“—Sen Bakara Sûresi’ni ezbere biliyor musun?..”

“—Biliyorum!”

“—O halde, (*İzheb, feente emîruhüm!*) haydi yola çık, sen bu kafilenin, bu birliğin, bu seriyenin, askerî topluluğun başkanı!” demiş. Genç olduğu halde, Bakara Sûresi’ni biliyor diye.⁸

Bakara Sûresi çok önemli... Siz de ezberleyin, o sevapları kazanın! Seksen meikle her ayeti gelen bir sûre. Ayete’l-Kürsî çok sevaplı. Ayete’l-Kürsî okunan yere şeytan giremez; insanın malını, mülkünü, kesesini boşaltamaz. Onun için, Ayete’l-Kürsî’yi okuyup üflemek lâzım!

---

⁸ Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.156, no:2876; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.5, no:1509; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.499, no:2126; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.611, no:1622; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V, s.227, no:8749; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.46, no:1216; Ebû Hüreyre RA’dan.

وَيَسِّرْ قَلْبُ الْقُرْآنِ، اَلْ يَقْرَأُهَا رَجُلٌ يُرِيدُ اَهْلَلَ
وَالدَّارَ الْآخِرَةَ اِلَّا غَفَرَ اَهْلُ لَهُ، وَاَقْرُؤْهَا عَلَي
مَوْتَاكُمْ

(*Ve yâsîn kalbü'l-kur'ân*) “Sonra, Yâsin Sûresi de Kur'an-ı Kerim'in kalbidir.” Kalp nasıl bir insanı yaşatıyorsa, kalpsiz bir insan olmazsa, ne kadar kıymetli ise, Kur'an-ı Kerim'in kalbi de Yâsin Sûresi'dir. Bu da önemli... Bunun da önemini biliyoruz, cuma günleri okuyoruz. Bakın burada buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Lâ yakrauhâ racülün yürîdu'llâhi ve'd-dâre'l-âhirete*) “Allah rızasını düşünerek, ahiret sevabını düşünerek onu okumaz ki, (*illâ gafara'llâhu lehû*) muhakkak Allah onu mağfiret etmesin.” Yâni, bu ifade ne demek?.. “Muhakkak Allah rızasını düşünerek, ahireti düşünerek bu sûreyi okuyanı, Allah mağfiret eder.” demek. İki olumsuz kullanılarak, kuvvetli bir ifade olmuş oluyor.

Onun için, Yâsin'i de okumamız lâzım! Hele bu cuma günleri geçmişlerimize, mevtâmıza okumaktan geri durmamamız lâzım! Nitekim bu hadis-i şerifin sonunda da, Efendimiz SAS aynı şeyi tavsiye buyuruyor:

(*Va'kraûhâ alâ mevtâküm!*) “Bu Yâsin Sûresi'ni geçmişlerinize okuyun!” Okursak, onlara sevabı gidiyor. Biz de mânâsını bilirsek, dünyada biz de ondan istifade ederiz.

Geçmişlere sevabı gittiği gibi, o sevabın misli de bizim defterimize yazılır.

Aziz ve sevgili kardeşlerim! İşte görüyorsunuz, dünya fâni. Ölen ölüyor, kalan kalıyor. Allah ölenlere rahmet eylesin... Kalanlara hayırlı ömür ihsân eylesin... Ölümün ne zaman geleceği belli olmuyor. Kur'an-ı Kerim'e sımsıkı sarılalım! Bu hadis-i şeriflerden almamız gereken dersleri alalım!

İyi müslüman olalım, iyi ömür geçirelim, hayırlı işler yapalım, Ümmet-i Muhammed'e faideli olalım!..

Dinimizi koruyalım, geliştirelim, yükseltelim! Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanalım!..

Ben yabancı diyarlarda çok gezen, yabancıları çok iyi tanıyan bir kardeşiniz olarak hayretler içinde kalıyorum. Bu Avrupalılar,

İngilizler, Amerikalılar, Fransızlar, Almanlar – bunların hepsini gezdim, gördüm– dinlerine, kiliselerine son derece bağlılar. Laiklik, aralarından birtakım filozofların çıkması, tenkit etmesi, bazılarının kiliseden ilgisini kesmesi, dinsiz olması ve sâire; tamam, bu olaylar var ama biz bunların sayısal değerini iyi ölçmeliyiz.

Bu milletler kesinlikle son derece dindar ve kilise duruma hakim, topluma hakim. Toplumun hem siyâsî hayatına hakim; partileri var, televizyon kanalları var, üniversiteleri var, profesörleri var, ilim adamları var, muazzam

bütçesi var, imkânları var, içtimâî müesseseleri var... Halktan maddi kaynaklar toplamak hususunda çok çok güzel organize olmuşlar. Fazla şişeler, fazla gazeteler hepsi toplanıyor, değerlendiriliyor. Onların hepsi kiliseye gelir olarak gidiyor. Okulları var, çocukları yetiştirmek için kreşleri, yuvaları var, hastaneleri var, her şeyleri var; hepsi kilisenin... Son derece kuvvetli ve topluma hakim, toplumun siyasetine hakim.

Kim ne derse desin, dînî duygulara göre davranıyorlar.

Müslümanı sevmiyorlar. Müslümana karşı, müslüman ülkelere karşı insânî olmayan tavırlar, planlar, tasarımlar ve uygulamalar içindeler...

Bunlar böyle iken, bizim elimizi, kolumuzu bağlamak, bizim dinimizle ilişkimizi kesmek, dînî müesseselerimizi çalıştırmamak; yâni ayırıyormuş gibi yapıp da, birisinin elini ayağını sımsıkı tutup da, öbür tarafta yumruk atan, tekme atan adamı serbest bırakıp, bunu bir güzel döğdürmek gibi geliyor bana...

Bizim de müesseselerimizin çok kuvvetli olması lâzım! Bizim televizyon kanallarımızın, radyo kanallarımızın, gazetelerimizin, mekteplerimizin, fakültelerimizin, müesseselerimizin olması lâzım ki, haksızlıklara karşı koyalım, sömürüleri engelleyebilelim, halkımızı aydınlatabilelim, hizmetler ileriye gitsin...

Yoksa, Allah'tan korkma duygusu olmayan insanlar bu işleri güzel yapmıyorlar, sömürüyorlar, aldatıyorlar, sûiistimalde bulunuyorlar.

Bunların çok büyük kıymeti olması lâzım! Bunları engellemenin vebali çok büyüktür. Toplumu çökertiyor, tarihî bir büyük suç işlenmiş oluyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri, gaflet uykusunda olanları uyandırır... İyi insanları da, en az kötü insanlar kadar gayretli olma basiretine erdirsin...

Çalışma olursa, her türlü müşkil hallolur, her türlü hayır yapılır, her türlü tehlike aşılır. Millet korunur, ümmet korunur. Tarihimiz korunur, şerefimiz, haysiyetimiz korunur. Nesillerimiz korunur, erimez, bozulmaz, dejenere olmaz, entegre olmaz. Dünyaya da dinimizin ne kadar güzel olduğunu, ahkâmının ne kadar haklı olduğunu anlatırız. Bâtıl dinlerle insanlar uğraşmaz, hak din ile uğraşır ve hakka hizmet eder.

İnşâallah önümüzdeki yılda aşk ile, şevk ile çalışacağız. İki bin Yılı Tevhid Yılı olacak. İki bin Yılıyla başlayan 21. Asır, Tevhid Asrı olacak; onunla başlayan 3. bin, tarihteki tevhid 3. bini olacak... İnşâallah güzel işler olacak. Herkes hakkı anlayacak, herkes hakka gelecek ve inşâallah dünyanın sonu güzel olacak; iyiler hakim olacak!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bizi kimsenin önünde hor, zelil etmesin...

Mağlub ve mahcup düşürmesin...

Beldelerimizi düşmanlara çiğnettirmesin...
Esir kardeşlerimizi esaretten, mazlum kardeşlerimizi zulümden kurtarsın...

Mücâhid kardeşlerimizi her yerde, her zaman mansur, müeyyed, muzaffer ve gâlip eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

26. 11. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

